# Advies begeleidingscommissie O.L.A.Z. *dd. 25 april 2024*
## *Jaarrapport 2023*
## *Begrotingswijziging 2024*
## *Ontwerpbegroting 2025*

## 1. Inleiding
De gemeenteraden nemen kennis van de voorlopige jaarrekening van het afgelopen jaar van de GR O.L.A.Z. en kunnen vooraf een zienswijze indienen over eventuele begrotingswijzigingen van het O.L.A.Z. over het lopende jaar en de ontwerpbegroting O.L.A.Z. voor het komende jaar. In dit advies wordt namens de begeleidingscommissie O.L.A.Z. geadviseerd welk advies hierover aan de gemeenteraden wordt voorgelegd.

## 2. Argumenten

### 2.1 Wettelijk kader
Iedere gemeenschappelijke regeling die ingesteld is als een openbaar lichaam, moet op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen voor 30 april de (voorlopige) jaarrekening van het afgelopen jaar, eventuele begrotingswijzigingen over het lopende jaar en de ontwerpbegroting voor het komende jaar naar de raden zenden. Toezending moet plaatsvinden 12 weken voordat het Algemeen Bestuur de begroting vaststelt. In deze periode kunnen de raden een zienswijze naar voren brengen.
In dit advies worden de ingediende financiële stukken van de GR O.L.A.Z. behandeld. Hierbij wordt eerst de jaarrekening O.L.A.Z. 2023 behandeld, vervolgens de ontwerp-begrotingswijziging O.L.A.Z. 2024 en tot slot de ontwerp-begroting O.L.A.Z. 2025.

De (Vereniging Zeeuwse Gemeenten) VZG heeft richtlijnen ontwikkeld waar gemeenschappelijke regelingen zich aan moeten houden bij het opstellen van de jaarrekening en de begroting. De gemeentelijke bijdragen in de begroting 2024 mag ten opzichte van 2025 met een percentage van 3,9 % verhoogd worden in verband met inflatie en loonstijgingen. Voor 2024 was dit 3,4 %. De reserve mag maximaal 5% van de baten bedragen. Verder moet ieder openbaar lichaam een ambtelijke begeleidingscommissie hebben waarin de financiële stukken besproken zijn. Dit advies voorziet hierin.

## 3. Jaarrekening O.L.A.Z. 2023
*3.1 Toelichting op jaarrekening O.L.A.Z. 2023*
De exploitatie van het O.L.A.Z. bestaat uit een tweetal onderdelen, namelijk de door het O.L.A.Z. te vermarkten aangeboden huishoudelijke afvalstromen en de exploitatie van de milieustraten. Basis voor verrekening zijn de (langlopende) verwerkingscontracten voor brandbaar (rest)afval, groente- fruit en tuinafval (GFT), oud papier en karton (OPK), flessenglas en plastic-, metalenverpakkingen en drankenkartons (PMD). Op basis van werkelijke aangeboden hoeveelheden vindt per deelnemende gemeente doorbelasting plaats.

*-Afvalhoeveelheden*
In de jaarrekening 2023 zien we over de gehele linie de hoeveelheden afval afnemen. Dit wordt veroorzaakt door wijzigingen in gemeentelijk afvalbeleid en anderzijds door het normaliseren van afvalhoeveelheden na de coronacrisis. Vanwege langdurige verwerkingscontracten zijn de verwerkingstarieven nagenoeg constant gebleven. Enkel in de markttarieven van de opbrengststromen (zoals papier, glas) is een fluctuatie te zien.
In onderstaande worden de meest opvallende ontwikkelingen nader toegelicht. In het document van de jaarrekening 2023 zelf, is per afvalstroom een verklarende toelichting opgenomen.

Brandbaar restafval
Bij brandbaar restafval zien we de hoeveelheden afnemen doordat enkele gemeenten diftar hebben ingevoerd of een andere beleidswijziging hebben getroffen. Enkele gemeenten zien de hoeveelheid restafval stijgen vanwege afkeur van recyclebare stromen (met name PMD). Tot slot is te noemen dat de nascheidingsgemeenten de brand bij afvalverwerker AVR als nadeel terugzien in de hoeveelheid restafval, omdat het PMD in het laatste kwartaal niet uit het restafval gehaald kon worden.

GFT
Sinds 2023 wordt het GFT binnen een nieuw contract verwerkt bij Indaver. Onderdeel van dit contract betreft een bonus-malus regeling. Dit houdt in dat het verwerkingstarief lager wordt zodra de Zeeuwse gemeenten een betere kwaliteit GFT aanleveren dan landelijk gemiddeld (minder dan 5% vervuiling). De kwaliteit wordt gemeten op basis van steekproeven van het aangeleverde GFT door de afzonderlijke gemeenten. Gezien de hoge kwaliteit die in 2023 is aangeleverd (vervuilingspercentage 1,7 %), is een besparing bewerkstelligd. Daarnaast is sprake van het vervallen van overslag en transportkosten omdat in het oude contract 25% van het GFT werd overgeslagen en getransporteerd voor vergisting bij Attero in Venlo. In het nieuwe verwerkingscontract wordt het aangeleverde GFT volledig tot compost verwerkt bij Indaver in Nieuwdorp.

OPK
Voor het oud papier en karton (OPK) is sprake van een daling in het ingezamelde tonnage. Digitalisering is hiervan de meest voor de hand liggende oorzaak. De logistieke kosten zijn gelijk gebleven. De marktprijzen (opbrengst) voor OPK zijn in 2023 fors gedaald.

Flessenglas
De hoeveelheid ingezameld glas is minder dan geraamd. Hier is geen directe oorzaak voor te noemen anders dan dat deze hoeveelheid in de corona jaren hoger waren. Gezien een nieuw verwerkingscontract wordt in 2024 een kostenverlaging voorzien voor de verwerking.

Milieustraten
Binnen de exploitatiekosten op de milieustraat is zichtbaar dat er in zijn totaliteit minder afval is aangeboden en dat de kwaliteit van de aangeboden afvalstromen is toegenomen. Het inregelen van extra toezicht is hier mogelijk de oorzaak van.

Overige kosten
Op de overige posten is een lichte overschrijding zichtbaar vanwege een toename van accountantskosten en ambtelijke inzet. Vanwege een hogere rentestand in 2023 is anderzijds een overschot zichtbaar vanwege schatkistbankieren.

### *3.2 Resultaat jaarrekening O.L.A.Z. 2023*
De jaarrekening O.L.A.Z. 2023 sluit af met een positief saldo van € 86.386. In de vergadering van het algemeen bestuur van O.L.A.Z. op 29 maart 2017 is besloten om ingaande 2016 bedragen aan het eigen vermogen toe te voegen. De achterliggende reden om het eigen vermogen te versterken is om te sparen om in de toekomst in staat te zijn om de ten behoeve van de overname van de ZRD afgesloten leningen bij de BNG Bank (gedeeltelijk) af te lossen. Dit besluit valt binnen de 5% richtlijn van de VZG. Daarom wordt het positief saldo van 2023 toegevoegd aan de algemene reserve van het O.L.A.Z. Het saldo van de algemene reserve bedraagt per 31 december 2023 na vaststelling van de jaarrekening € 638.024

### *3.3 Afrekening per gemeente*
Vanuit de jaarrekening O.L.A.Z. 2023 vindt een afrekening plaats per gemeente. In totaal is er aan de 13 Zeeuwse gemeenten een bedrag terug te betalen van €1.124.512.

Voor de gemeenten afzonderlijk betreft dit in totaal een terug te betalen bedrag die per gemeente is opgenomen op pag. 64 van de jaarrekening O.L.A.Z. 2023.

De BC stelt voor de gemeenteraden te adviseren kennis te laten nemen van de jaarrekening O.L.A.Z. 2023.

# 4. Begrotingswijziging 2024

De begrotingswijziging O.L.A.Z. 2024 heeft betrekking op 2 componenten:

1. De transport- en overslagkosten van het GFT-afval
2. De afvalsorteeranalyses 2024.

*4.1 GFT- afval*

In 2023 is een nieuwe overeenkomst met Indaver van toepassing m.b.t. de verwerking van het GFT-afval. Een van de nieuwe elementen in deze overeenkomst is dat er een bonus/malus van toepassing is op het tarief afhankelijk van de mate van vervuiling van het GFT-afval.
In de begroting 2024 wordt uitgegaan van het basistarief van € 60,09 per ton, zonder een eventuele verrekening van de mate van vervuiling in het GFT.
De analysekosten bestaan uit 26 te nemen monsters door een externe partij ter bepaling van de mate van vervuiling. De kosten hiervan worden geraamd op € 14.430. Indaver draagt voor 50% bij in de kosten en brengt zelf ook kosten voor de sorteeranalyses in rekening. Per saldo worden de kosten voor 2024 geraamd op € 0,21 per ton.
Uit de jaarrekening 2023 is gebleken dat de transport- en overslagkosten significant lager zijn dan oorspronkelijk was voorzien. Dit komt met name door het wegvallen van de overslagkosten op het AOS Sloe, omdat er niet meer met GFT-afval naar de vergistingsinstallatie van Attero in Venlo wordt gereden. Verder zijn de transporttarieven per 1-2-2024 met 4,4% verhoogd.
Het verwerkingstarief voor GFT-afval wordt in totaal met € 8 per ton verlaagd van € 80 naar € 72 per ton.

*4.2 Vervallen afvalsorteeranalyses 2024*

Ten behoeve van beleidsadvisering zijn de laatste jaren per gemeente afzonderlijk afvalsorteeranalyses uitgevoerd van het restafval. Deze resultaten geven inzicht in de samenstelling van het restafval. De sorteeranalyses zijn in 2023 in het 4e kwartaal 2023/1e kwartaal 2024 uitgevoerd en laten een minimale wijziging zien van uitkomsten in vergelijking tot de resultaten van 2022. Om deze redenen wordt voorgesteld pas weer een afvalsorteeranalyse te laten uitvoeren in 2025 zodat een in 2024 besparing kan worden gerealiseerd van in totaal €70.000.

Na vaststelling verrekent O.L.A.Z. de financiële consequenties van de begrotingswijzigingen met de gemeenten. Dit zal plaatsvinden tijdens het lopende boekjaar 2024.

De BC stelt voor de gemeenteraden te adviseren in te stemmen met de begrotingswijziging O.L.A.Z. 2024.

# 5. Ontwerpbegroting 2025

*5.1. VZG-richtlijn*

De VZG heeft de richtlijnen uitgebracht voor de begroting 2025 en de meerjarenramingen 2026-2028 van de gemeenschappelijke regelingen en heeft besloten om:

- de richtlijn voor de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026 - 2028 vast te stellen op 3,9 %.
- de bezuinigingsrichtlijn 2025 vast te stellen op 0 %.
- de reserverichtlijn te normeren op maximaal 5% van de jaaromzet.

*Begrotingsrichtlijn*
De gezamenlijke gemeentelijke bijdrage van alle deelnemende gemeenten wordt in 2025 geraamd op afgerond € 22.516.127. In de begroting 2024 inclusief wijzigingen bedraagt de totale gemeentelijke bijdrage € 21.558.575.
In deze gemeentelijke bijdrage wordt onderscheid gemaakt tussen beïnvloedbare activiteiten en niet-beïnvloedbare activiteiten. Het verschil van de begroting 2025 t.o.v. de vorige begroting dient v.w.b. de toetsing aan de richtlijnen van de VZG te worden beoordeeld op de beïnvloedbare activiteiten.
De beïnvloedbare activiteiten in de begroting 2025 stijgen met 3,86% t.o.v. de vorige begroting en vallen daarmee binnen de begrotingsrichtlijn van de VZG.

*Reserverichtlijn*
De VZG-richtlijn geeft aan dat het eigen vermogen maximaal 5% van de jaaromzet mag zijn. Voor OLAZ komt dat bij een totaal aan baten van € 19.968.717 in de jaarrekening neer op een toegestaan eigen vermogen van maximaal € 998.436 per 31-12-2023. Het eigen vermogen van OLAZ per 31-12-2023 bedraagt € 638.024 en dit valt ruim binnen de VZG-norm.

*4.2. Ontwerpbegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028*
In de ontwerpbegroting 2025 is o.a. als uitgangspunt genomen de door de individuele gemeente ingeschatte hoeveelheid (tonnages) van de afvalstromen brandbaar restafval en GFT. Hiermee is rekening gehouden met de (voorziene) beleidskeuzes die eventueel gemaakt zijn.
Inbegrepen in de begroting O.L.A.Z. 2025 is een verhoging van de hoeveelheid restafval vanwege afkeur in recyclebare stromen. Daarnaast is te noemen dat verbrandingsbelasting steeds hoger wordt en dat in de begroting 2025 rekening is gehouden met een stijging van het tarief van €6,50 per ton.

Ander component betreft de doorwerking van de tariefverlaging in GFT op het gebied van transport en overslag. Hier is sprake van een verlaging van het verwerkingstarief van € 80 naar € 75 per ton in 2025. In de raming voor 2025 is daarmee de mogelijke bonus-malus regeling voor de kwaliteit van het ingezamelde GFT niet meegenomen.

Verder is sprake van een indexering op het gebied van personeel, overslag- en transportkosten binnen de verwerking van de afvalstromen en instandhouding van de milieustraten. Voor wat betreft de opbrengststromen is een inschatting gemaakt van de marktprijs, deze kunnen echter in praktijk lager of hoger uitvallen. Voor oud papier en karton (OPK) is deze verwachte opbrengst verlaagd gezien de fors dalende marktprijs (€ 8 per ton minder). Voor de afvalstroom flessenglas wordt een stijging van opbrengsten voorzien in 2025 van € 4 per ton)

Voor wat betreft de afvalstroom plastic-metalen en drankenkartons (PMD) is te noemen dat de verwerking- en transportkosten zijn opgenomen in de O.L.A.Z.-begroting. Hierbij is sprake van een geraamde kostenverhoging van c.a. € 7 per ton. De inzamelvergoeding voor bronscheidende gemeenten maakt onderdeel uit van de afzonderlijke gemeentelijke begrotingen omdat deze direct aan de gemeenten wordt uitgekeerd (per ingezameld tonnage). De inzamelvergoeding wordt jaarlijks opnieuw door het afvalfonds bepaald en hangt tevens samen met het toegestane vervuilingspercentage (2023: €245 per ton en maximaal 15% vervuiling).

*Reservering toekomstige ontwikkelingen*
In de begroting 2025 is conform de besluitvorming in de begroting 2024 en naar aanleiding van het principebesluit tot het realiseren van circulaire ambachtscentra in Zeeland, een bedrag van € 874.000 opgenomen ter reservering van benodigde investeringen. Met deze

reservering kan een (gedeeltelijke) fluctuatie in lasten (afvalstoffenheffing) de komende jaren worden voorkomen.

*4.3. Doorwerking O.L.A.Z.- begroting in gemeentelijke begroting*
Bij het opstellen van de gemeentebegrotingen 2025 wordt rekening gehouden met de tarieven/bijdragen zoals genoemd in de ontwerpbegroting 2025 van het O.L.A.Z. (zie pagina 29).

De BC stelt voor de gemeenteraden te adviseren in te stemmen met de begroting O.L.A.Z. 2025.

## 6. Mogelijke risico's

De begroting O.L.A.Z. 2025 is opgesteld op basis van aannames voor tonnages aangeboden afval en vigerende verwerkingstarieven en marktopbrengsten. Dit kan mogelijk in praktijk verschillen. Ervaring is dat de raming doorgaans overeenkomt met de feitelijke tonnages.

Daarnaast is bij de ontwerpbegroting 2025 van een bepaalde grootte van de verschillende afvalcomponenten uitgegaan. De omvang van de verschillende afvalcomponenten kunnen fluctueren, evenals de opbrengsten van diverse afvalcomponenten. Tevens merken wij op dat de ontwikkeling van de afvalstoffenbelasting (inclusief Co2 heffing) in de toekomstige jaren een risico kan vormen voor de deelnemende gemeenten evenals onvoorziene stijgingen in energielasten.

## 7. Procedure

Op grond van de afspraken over samenwerken met gemeenschappelijke regelingen in Zeeland en het bepaalde in de gemeenschappelijke regeling de gemeenteraad binnen 12 weken na 30 april zijn zienswijze over de begrotingswijziging 2024 en de ontwerp begroting 2025 kenbaar maken aan het dagelijks bestuur. De zienswijze m.b.t. de bestemming van het saldo van de jaarrekening is komen vervallen.

Samen met de verklaring van de accountant zal het jaarrapport O.L.A.Z. 2023 worden behandeld in de vergadering van het algemeen bestuur van 27 juni 2024. De begrotingswijziging O.L.A.Z. 2024 en de ontwerp-begroting O.L.A.Z. 2025 zal worden behandeld in de vergadering van het algemeen bestuur van 12 september 2024.

## 8. Advisering

Resumerend wordt u het volgende voorgesteld:

De gemeenteraden te adviseren:
1. Kennis te nemen van de jaarrekening O.L.A.Z. 2023;
2. In te stemmen met de begrotingswijziging O.L.A.Z. 2024;
3. In te stemmen met de begroting O.L.A.Z. 2025.